

Úloha 1 (Ekvivalence malé a velké kategorie). Necht' $\mathbb{F}$ je těleso a $\text{Mat}_{\mathbb{F}}$ kategorie, jejíž objekty jsou přirozená čísla $\mathbb{N}$ a

$$\text{Mat}_{\mathbb{F}}(m, n) = \{\text{matice velikosti } n \times m \text{ nad } \mathbb{F}\}.$$

Ukažte, že $\text{Mat}_{\mathbb{F}}$ je ekvivalentní kategorii konečně rozměrných vektorových prostorů nad $\mathbb{F}$ a lineárních zobrazení. Součástí úlohy je také domyslet kompozici morfismů v kategorii $\text{Mat}_{\mathbb{F}}$.

Úloha 2 (Přirozená bijekce vs “jenom” bijekce). Necht' $\text{Fin}^{\cong}$ je grupoid konečných množin a bijekcí. Necht' $X \in \text{Fin}^{\cong}$, $\text{Sym}(X)$ je množina všech bijekcí $X \rightarrow X$ a $\text{Ord}(X)$ množina všech lineárních uspořádání na X .

1. Dodefinujte Sym a Ord tak, aby tvořily funktory $\text{Fin}^{\cong} \rightarrow \text{Set}$.
2. Ukažte, že neexistuje přirozená transformace $\tau : \text{Sym} \rightarrow \text{Ord}$.
(*Hint*: Prozkoumejte podmínku přirozenosti pro nějakou množinu s malým počtem prvků a zjítěte, jak tím diagramem prochází identické bijektivní zobrazení.)
3. Ukažte, že existuje bijekce $\text{Sym}(X) \cong \text{Ord}(X)$, která není přirozená v X .

Lemma (Yoneda). Necht' C je lokálně malá kategorie, $F : C \rightarrow \text{Set}$, $c \in C$, potom existuje bijekce

$$\text{Nat}(\text{Hom}_C(c, -), F) \cong Fc$$

přirozená v c a F . Tato bijekce přiřadí přirozené transformaci $\alpha : \text{Hom}_C(c, -) \rightarrow F$ prvek $\alpha_c(\text{id}_c) \in Fc$.

Úloha 3. Co říká ‘duální’ Yonedovo lemma (když dosadíme C^{op} místo C)?

Definice (Yonedovo vnoření). Definujeme funktory

$$\begin{array}{ccc} C & \xrightarrow{y} & \text{Set}^{C^{\text{op}}} & & C^{\text{op}} & \xrightarrow{y} & \text{Set}^C \\ \\ c & \longmapsto & \text{Hom}_C(-, c) & & c & \longmapsto & \text{Hom}_C(c, -) \\ f \downarrow & & f_* \downarrow & & f \downarrow & & \uparrow f^* \\ d & \longmapsto & \text{Hom}_C(-, d) & & d & \longmapsto & \text{Hom}_C(d, -) \end{array}$$

Obojím se říká ‘Yonedovo’ vnoření. (Ve skutečnosti to je “stejný” funktor.)

Úloha 4. Dobré cvičení je ukázat, že y je ve skutečnosti funktor. Udělejte to, pokud definice vypadá komplikovaně. Použijte Yonedovo lemma, abyste ukázali, že y je úplný a věrný.

Úloha 5. Dokážete pomoci Yonedova lemmatu následující tvrzení:

- (a) Každá řádková operace na maticích s n řádky je definována násobením nějakou maticí $n \times n$ zleva, konkrétně maticí získané provedením řádkové operace na matici identity.
  - (i) Uvažujme kategorii $\text{Mat}_{\mathbb{F}}$. Jaký funktor F použijete, abyste získali všechny matice s n řádky?
  - (ii) Interpretujte řádkové operace (násobení nenulovým prvkem, přičtení řádku, prohození řádků) jako přirozenou transformaci $F \Rightarrow F$. Ukažte, že vaše interpretace je opravdu přirozená transformace.
  - (iii) Aplikujte Yonedovo lemma.
- (b) Každá grupa je izomorfní podgrupě permutační grupy.
  - (i) Uvažujme grupu G a odpovídající jednoprvkovou kategorii BG . Ukažte, že funktory $BG \rightarrow \text{Set}$ odpovídají akci G na množině $F(*)$. Co jsou přirozené transformace mezi nimi?
  - (ii) Obraz $*$ podle Yonedova vnoření je $\text{Hom}_{BG}(*, -) : BG \rightarrow \text{Set}$. Jaké množině a jaké akci odpovídá tento funktor?
  - (iii) Čemu podle Yonedova lemmatu odpovídají přirozené transformace $\text{Hom}_{BG}(*, -) \Rightarrow F$?
  - (iv) Odvoďte, že $G \cong \text{Aut}_G(G) \leq \text{Sym}(G)$, kde $\text{Aut}_G(G)$ je grupa G -ekvivariantních automorfismů nosné množiny G .

Úloha 6. Charakterizujte monomorfismy v kategorii těles.